

Ελληνικά έργα LIFE για τη βιομηχανία και η συμβολή τους στην καινοτομία και το περιβάλλον

Γιώργος Πρωτόπαπας
Διευθυντής Πράσινου Ταμείου
Εθνικό Σημείο Επαφής LIFE/Περιβάλλον
Συντονιστής Έργου GR LTF

Αθήνα, 17 Ιανουαρίου 2020
LIFE PureAgroH2O

Το έργο συγχρηματοδοτείται
από το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα
LIFE

Το Πρόγραμμα LIFE

- ✓ Αποτελεί το **χρηματοδοτικό εργαλείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης** για το **περιβάλλον** και την **κλιματική αλλαγή**
- ✓ Συνεισφέρει στην **εφαρμογή, ανανέωση & ανάπτυξη** της ευρωπαϊκής περιβαλλοντικής & κλιματικής πολιτικής και νομοθεσίας μέσω της **συγχρηματοδότησης έργων**

Δομή Προγράμματος LIFE

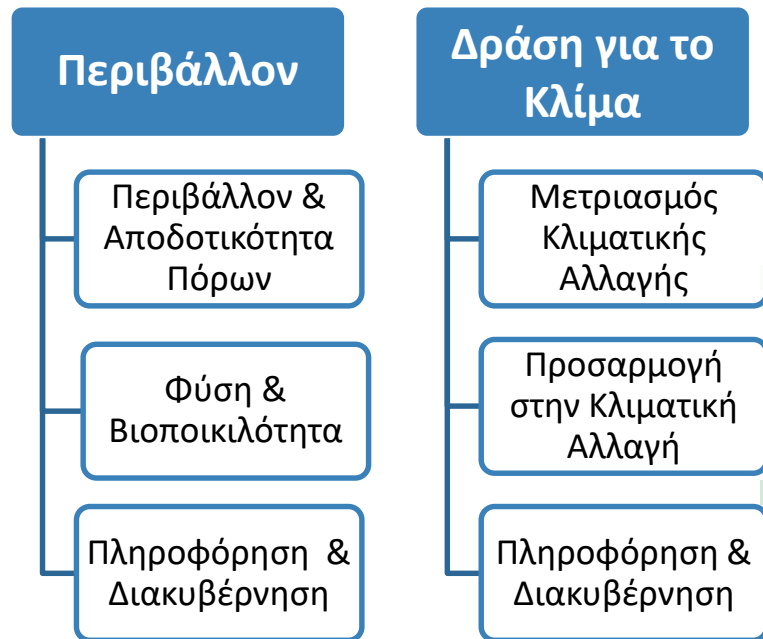
Προϋπολογισμός:
2014-2020 – 3.456,7 εκ.€

σε 2 υπο-προγράμματα:

Περιβάλλον (75%)

- 55% Φύση/Βιοποικιλότητα

Δράση για το Κλίμα (25%)

2^ο Πολυετές Πρόγραμμα Εργασίας 2018-2020

- 1.657, 063 εκ. €
  - Υπό-πρόγραμμα 'Περιβάλλον': 1.243,8 εκ.€
  - Υπό-πρόγραμμα 'Δράση για το Κλίμα': 413,2 εκ.€
- Αύξηση προϋπολογισμού για Φύση & Βιοποικιλότητα κατά 10%
- Μειωμένος αριθμός θεμάτων
- Φάσεις υποβολής στα παραδοσιακά έργα:
  - Περιβάλλον: Υποβολή σε 2 στάδια
  - Δράση για το Κλίμα: Υποβολή σε 1 στάδιο

Γενικά Χαρακτηριστικά

- ❑ **Δεν** επικεντρώνεται στην **έρευνα** ($\neq$ H2020)
- ❑ **Δεν** δικαιολογεί **μεγάλες υποδομές** ($\neq$ διαρθρωτικά ταμεία)
- ❑ Μέγιστη συμμετοχή της Ε.Ε. για την περίοδο 2018-2020 - **55% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών**

Εξαίρεση: 1. Φύση και Βιοποικιλότητα: **60%**

2. Φύση και Βιοποικιλότητα - **75%** για οικοτόπους/είδη προτεραιότητας με 50% του προϋπολογισμού για δράσεις διατήρησης

- ❑ Έμφαση σε:
  - ❖ Δυνατότητα **αναπαραγωγής/μεταφοράς**
  - ❖ Μακροπρόθεσμη **βιωσιμότητα**
  - ❖ Προστιθέμενη **αξία** των αποτελεσμάτων για την Ε.Ε.

Παραδοσιακά έργα LIFE

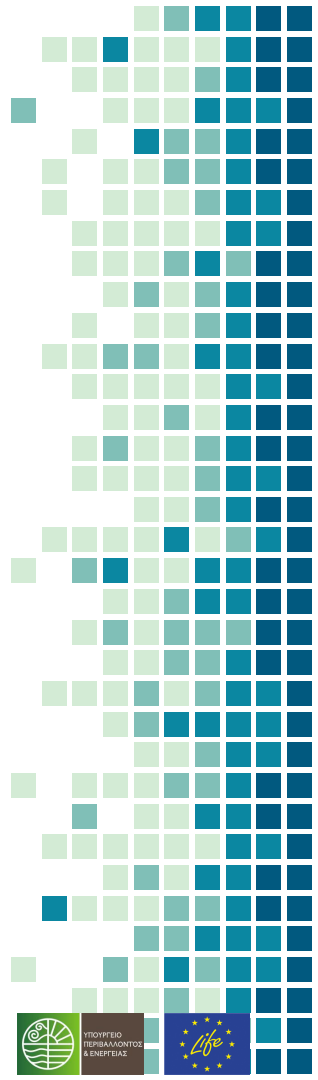
- Επιλέξιμοι φορείς: Δημόσιοι, ΜΚΟ, Επιχειρήσεις, Ερευνητικά κέντρα, Πανεπιστήμια
- Μέσος αριθμός φορέων/έργο: 4-5 δικαιούχοι (όλοι συνεισφέρουν οικονομικά)
- Δράσεις και φορείς εκτός ΕΕ υπό προϋποθέσεις
- Μέσος προϋπολογισμός: (1,5 - 3) εκατ. € - (έως 55% χρηματοδότηση ΕΕ)
- Γενικοί & ειδικοί στόχοι LIFE & θεματικές προτεραιότητες
- Κατηγορίες έργων: πιλοτικά, επίδειξης, βέλτιστων πρακτικών, πληροφόρησης

Τύποι έργων ανά τομέα προτεραιότητας		Βέλτιστες πρακτικές	Επίδειξης	Πιλοτικά	Πληροφόρησης, ενημέρωσης & διάδοσης
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	Περιβάλλον & Αποδοτικότητα Πόρων				
	Φύση / Βιοποικιλότητα				
	Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση				
ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ	Μετριασμός της Κλιματικής Αλλαγής				
	Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή				
	Κλιματική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση				

Το πρόγραμμα LIFE στην Ελλάδα (1992-2019)

Είδος έργων	Αριθμός έργων	Ποσοστό έργων	Συνολικός προϋπολογισμός	Συνεισφορά ΕΕ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΠΟΡΩΝ	143	55,0%	195,295,241	92,090,151
ΦΥΣΗ/ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ	75	28,8%	112,105,745	75,977,748
ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ	26	10,0%	50,629,999	26,539,749
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ	11	4,2%	11,663,921	6,347,958
ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΕΡΓΑ (IP)	3	1,2%	47,123,458	28,093,008
ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΜΚΟ	1	0,4%	1,304,708	953,600
ΣΥΝΟΛΟ	260	100%	419,243,072	230,674,214

Πηγή: [Database of LIFE projects - European Commission](#), επεξεργασία από GR-LTF

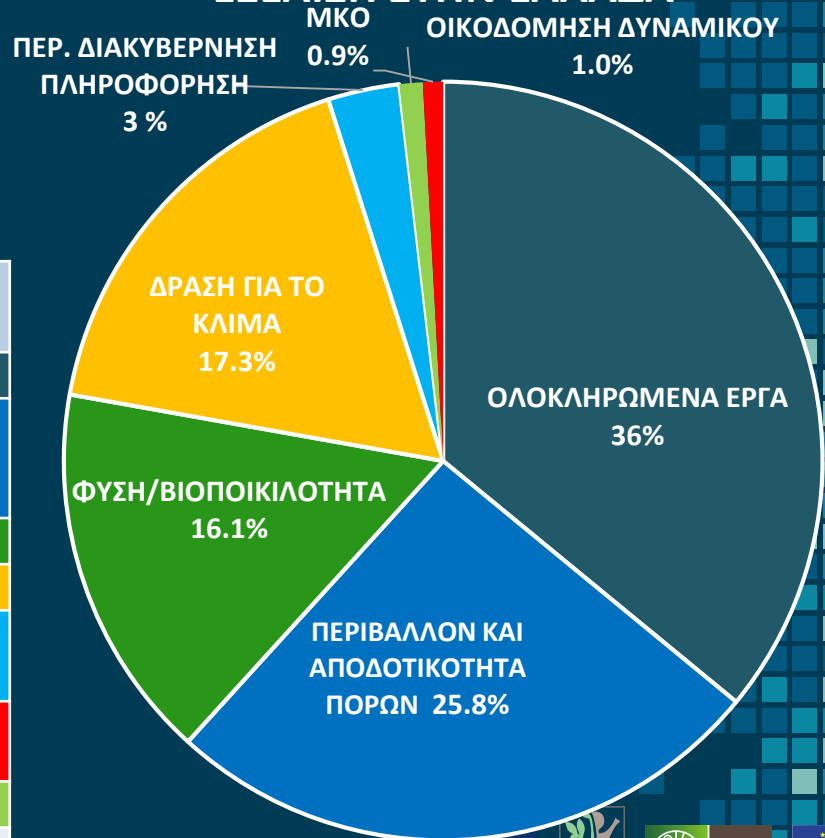

Έργα LIFE σε εξέλιξη

Σήμερα υπάρχουν **41 έργα** με Έλληνα φορέα ως συντονιστή - που είναι σε εξέλιξη - συνολικού προϋπολογισμού **131.1 εκατ. €**, εκ των οποίων τα **78.9 εκατ. €** αποτελούν συνεισφορά της Ε.Ε. Ευρωπαϊκής

% ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΣΕ ΕΡΓΑ ΣΕ ΕΞΕΛΙΞΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Είδος έργων	Αριθμός έργων	Συνολικός προϋπολογισμός
ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΕΡΓΑ	3	47,123,458
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΠΟΡΩΝ	13	33,813,823
ΦΥΣΗ/ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ	10	21,051,811
ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ	10	22,671,527
ΠΕΡ. ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ	3	3,993,728
ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	1	1,304,708
ΜΚΟ	1	1,120,000
ΣΥΝΟΛΟ	41	131,079,055

Παραδείγματα Έργων LIFE

Μειώνοντας το αποτύπωμα του άνθρακα (CO₂) στη Βιομηχανία Τροφίμων - LIFE13 ENV/GR/000958

- ✓ **Βασικός σκοπός:** ο προσδιορισμός, η ποσοτικοποίηση και η μείωση του αποτυπώματος άνθρακα, στον τομέα της βιομηχανίας τροφίμων
- ✓ Εντοπισμός σημείων της αλυσίδας παραγωγής - τυποποίησης - τελικής διάθεσης που αυξάνουν περισσότερο το αποτύπωμα,
- ✓ Ανάπτυξη προγράμματος μείωσης των εκπομπών για καθεμία από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις,
- ✓ Ενσωμάτωση κατάλληλων μέτρων αντιστάθμισης για μεγαλύτερη ενεργειακή απόδοση και διαχείριση πόρων,
- ✓ Μείωση της παραγωγής αποβλήτων και λυμάτων, καθώς και την εξορθολογισμένη διαχείριση υλικών

<https://www.jotis.gr/Product/174/Page/243/e/LIFE-FOODRINT/>

Ηλεκτρονική πλατφόρμα για την προώθηση ανταλλαγής βιομηχανικών αποβλήτων μεταξύ των επιχειρήσεων - LIFE15 ENV/IT/000697

- ✓ Βασικός σκοπός:
- ✓ α) Πειραματική εφαρμογή ενός μοντέλου εδαφικής διαχείρισης των βιομηχανικών αποβλήτων προκειμένου να προωθηθεί η βιομηχανική συμβίωση.
- ✓ β) Μέγιστη αποδοτικότητα βιομηχανικών διεργασιών στις περιοχές-στόχους, αυξάνοντας τη χρήση βιομηχανικών αποβλήτων και μειώνοντας την υγειονομική ταφή, την αποθήκευση και τις μεταφορές των αποβλήτων

<http://www.lifem3p.eu>

Ολοκληρωμένη Πράσινη Διαχείριση Πετρελαιοειδών Αποβλήτων και Καταλοίπων (ΠΑΚ) με βάση τον Κύκλο Ζωής LIFE10 ENV/GR/000606

elina

<http://elina.org.gr>

- Αποτύπωση της σχετικής νομοθεσίας και προτάσεις αναθεώρησης
- Χαρτογράφηση των κύριων παραγωγών ΠΑΚ στην Ελλάδα
- Πιλοτικό σύστημα χωριστής συλλογής ΠΑΚ σε 2 μεγάλα επιβατηγά πλοία
- Προσδιορισμός των ποσοτήτων και της χημικής σύνθεσης των ΠΑΚ που παράγονται

ANEK LINES

Ανάπτυξη πιλοτικής μονάδας για την αξιοποίηση των ιλύων διυλιστηρίων πετρελαίου (PRS), σε νέες, προστιθέμενης αξίας πρώτες ύλες - LIFE DIANA - LIFE16 ENV/GR/000461

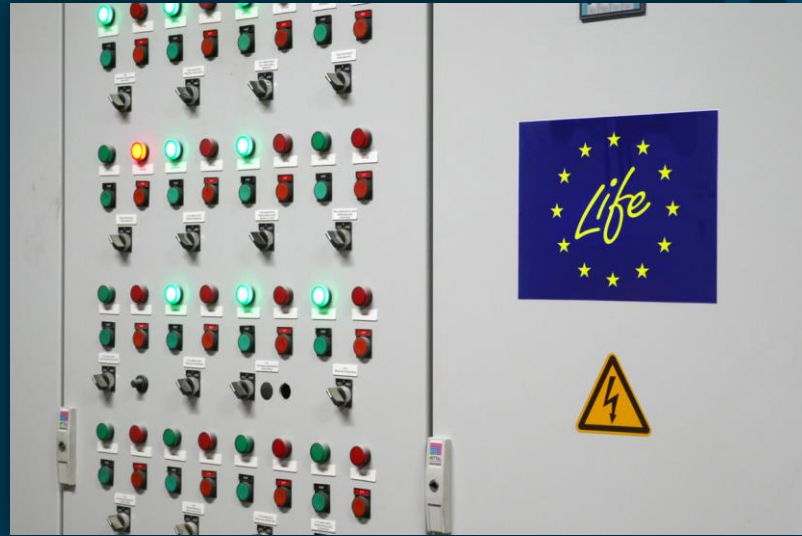
Επαναχρησιμοποίηση ιλύων διυλιστηρίων πετρελαίου (PRS) για παραγωγή ενός σταθερού τεχνητού εδαφικού υλικού (engineered soil) και χρήση του στην κατασκευή και αποκατάσταση ΧΥΤΥ ή λατομείων

<https://www.lifediana.eu>

- Οικονομικά αποδοτικότερη λύση
- Εξοικονόμηση πόρων
- Υποκατάσταση πρώτης ύλης από απόβλητο στο πνεύμα της κυκλικής οικονομίας

Νέα τεχνολογία αποθείωσης για τη μείωση των SO_x (οξειδίων του θείου) με θετικό περιβαλλοντικό αντίκτυπο με χρήση αντιδραστηρίου MgO (μαγνησίας) – LIFEPOSITIVEMgOFGD LIFE15 ENV/GR/000338

Ο κύριος στόχος: απόδειξη ότι η νέα τεχνολογία ξηρής αποθείωσης οξειδίου χρησιμοποιώντας οξείδιο του μαγνησίου (MgO) ως απορροφητικό ρύπων οξειδίων του θείου (SO_x) είναι μια θετική και καθαρή λύση για το περιβάλλον και τις βιομηχανίες μαγνησίου, ειδικά σε εκείνες τις περιοχές όπου η περιορισμένη διαθεσιμότητα του νερού καθιστά τεχνολογίες υγρού μη εφαρμόσιμες.

Πράσινο Ταμείο & Πρόγραμμα LIFE

- ΠΤ ως Συντονιστής στο Έργο Οικοδόμησης Δυναμικού **GREEK LIFE TASK FORCE (GR LTF)**
- ΠΤ ως Συνδικαιούχος σε 3 Ολοκληρωμένα Έργα LIFE:
LIFE-IP 4 NATURA
LIFE-IP Adapt In GR
LIFE-IP CEI Greece
- ΠΤ ως Συνδικαιούχος σε Παραδοσιακά Έργα LIFE:
LIFE REWEEE
LIFE TERRACESCAPE
LIFE GRECABAT
- Το ΠΤ καλύπτει μέρος της εθνικής συμμετοχής σε εγκεκριμένα έργα LIFE

Ίδρυση & Λειτουργία της Ελληνικής Task Force για το Πρόγραμμα LIFE - LIFE14 CAP/GR/000003 GR LTF

Έργο Οικοδόμησης Δυναμικού (LIFE Capacity Building):

Παροχή οικονομικής στήριξης σε δράσεις που αναπτύσσουν το δυναμικό των Κρατών Μελών, προκειμένου να συμμετέχουν αποτελεσματικότερα στο Πρόγραμμα LIFE

Διάρκεια:

01/01/2016 – 30/04/2019 (παράταση έως 30/04/2021)

Προϋπολογισμός:

Σύνολο: € 1,304,708

Χρηματοδότηση Ευρωπαϊκής Επιτροπής: € 953,600

Δικαιούχοι:

Συντονιστής Δικαιούχος: **Πράσινο Ταμείο**

Συνδικαιούχος: **Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας**

Ομάδα Έργου

Συντονιστής έργου: Γιώργος Πρωτόπαπας (NCP ENV)

Συντονίστρια Περιβάλλοντος:
Αλεξάνδρα Καρποδίνη

Συντονίστρια Φύση/ Βιοποικιλότητα:
Αναστασία Δαλάκα

Συντονιστής
Κλιματικής Αλλαγής:
Δημήτρης Νιαβής (NCP CA)

Εμπειρογνώμονας
Περιβάλλον &
Αποδοτικότητα
Πόρων
Δημήτρης
Χωματίδης

Εμπειρογνώμονας
Φύση /
Βιοποικιλότητα
Βασίλης
Μποντζώρλος

Εμπειρογνώμονας
Κλιματική Αλλαγή
Νίκος Ψημμένος

Εμπειρογνώμονας
Διαχείριση
Δεδομένων / GIS
Παναγιώτης
Στρατάκης

Εμπειρογνώμονας
Επικοινωνίας για το
Περιβάλλον
Κέλλη Κολιγιώργα

Ρόλος GR LTF

- Παροχή ενημέρωσης, τεχνικής βοήθειας και συμβουλευτικής στους υποψήφιους δικαιούχους μέσω συναντήσεων, skype meetings, e-mails, τηλεφώνου
  - Υποστήριξη στην προετοιμασία προτάσεων με δυνατότητα αποστολής του concept note ή της draft πρότασης στους εμπειρογνώμονες της ομάδας για λήψη σχολίων
  - Παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης στους υποψήφιους αιτούντες κατά τον σχεδιασμό της πρότασης
  - Υποστήριξη κατά τη φάση αναθεώρησης της πρότασης (revision phase)
  - Προώθηση ανταλλαγής εμπειριών/καλών πρακτικών και χρήση αποτελεσμάτων έργων LIFE
  - Ενίσχυση Εθνικών Σημείων Επαφής Προγράμματος LIFE
- *Αποτελεσματικότερη συμμετοχή της Ελλάδας σε έργα LIFE*

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!

www.prasinotameio.gr
www.lifetaskforce.gr
support.lifetaskforce.gr
info@prasinotameio.gr
life@prasinotameio.gr

Τηλ: 210 5241903

Βίλα Καζούλη, Λ. Κηφισίας 241
14561, Κηφισιά

